

Oulun kaupungin tahtotila päästöjen vähentämisestä ja luonnon monimuotoisuuden lisäämisestä

TUPAS-hankkeen yleisötilaisuus 19.9.2024

Ympäristöasiantuntija Satu Pietola

**YHDYSKUNTA- JA
YMPÄRISTÖPALVELUT**

OULU

OULU ON SUOMEN YRITYSMYÖNTEISIN
KANSAINVÄLINEN KASVUKESKUS

SIVISTYS RAKENTAA
KESTÄVÄÄ JA
KANSAINVÄLISTÄ OULUA

OULUSSA JOKAISELLA ON
MAHDOLLISUUS ELÄÄ
TERVEELLISTÄ JA TURVALLISTA
ELÄMÄÄ

OULUSSA ON VAIKUTTAVAT PALVELUT,
KESTÄVÄ TALOUS JA HYVINVOIVA HENKILÖSTÖ

ROHKEUS

REILUUS

VASTUULLISUUS

OULU 2030
KULTTUURI-
ILMASTON-
MUUTOS
NYT!

OULU2026 VAHVISTAA
VETO- JA PITOVOIMAA

OULU ON
HIILINEUTRAALI 2035

Kaupunkistrategian painopisteistä ympäristöohjelman painopisteisiin

*Oulu2026 vahvistaa veto- ja pitovoimaa
Oulu on hiilineutraali 2035
Oulussa on vaikuttavat palvelut, kestävä
talous ja hyvinvoiva henkilöstö*

Painopiste 1

Kaupunkimme kehittyä kestävästi

*Suomen yritysmuotoisin kansainvälinen
kasvukeskus
Oulu on hiilineutraali 2035
Oulussa on vaikuttavat palvelut, kestävä
talous ja hyvinvoiva henkilöstö*

Painopiste 2

Toimimme resurssiviisaasti

*Oulu2026 vahvistaa veto- ja pitovoimaa
Oulu on hiilineutraali 2035
Oulussa jokaisella on mahdollista elää
terveellistä ja turvallista elämää*

Painopiste 3

Luonto on voimavaramme

*Sivistys rakentaa kestävä ja
kansainvälistä Oulua*

Painopiste 4

Edistämme ympäristövastuullisuutta

Luonto on voimavaramme

Painopiste 3 keskittyy terveelliseen elinympäristöön, ilmastonmuutokseen sopeutumiseen sekä luonnon monimuotoisuuden turvaamiseen ja vesistöjen ekologisen tilan parantamiseen. Painopisteen neljä tavoitetta toimenpiteineen ja mittareineen on esitelty alla olevassa haitarissa. Painopiste toteuttaa erityisesti kaupunkistrategian tavoitteita Oulu2026 vahvistaa veto- ja pitovoimaa, Oulu on hiilineutraali 2035 ja Oulussa jokaisella on mahdollista elää terveellistä ja turvallista elämää.

Painopiste 3: Luonto on voimavaramme

Ilmastonmuutokseen sopeutuminen

Tavoite

Oulun kaupunkiympäristö suunnitellaan mm. maankäytöltään, rakennusten ominaisuuksiltaan sekä ekosysteemipalveluiltaan ilmastokestäväksi.

Ympäristöratkaisulla hillitään ilmastonmuutosta ja samalla sopeudutaan ilmastonmuutoksen vaikutuksiin.

Toimenpiteet

Sään ääri-ilmiöihin liittyen riskikartoitusten ja varautumissuunnitelmien ajantasaisuudesta huolehditaan. Suunnitelmien ja kartoitusten pohjalta toteutetaan systemaattisesti sopeutumiseen liittyviä toimenpiteitä.

Hulevesiohjelmaa toteutetaan luonnonmukaisia ratkaisuja painottaen.

Laaditaan ilmastotiekartta, joka täsmentää ilmastonmuutokseen sopeutumisen toimenpidekokonaisuudet.

Toteutetaan metsien hoito- ja käyttösuunnitelmaa. Metsien harvennuksesta huolehditaan ajallaan ja puustot pidetään kasvukunnossa.

Ilmastoystävällisten viljelytapojen käyttöönottoa edistetään.

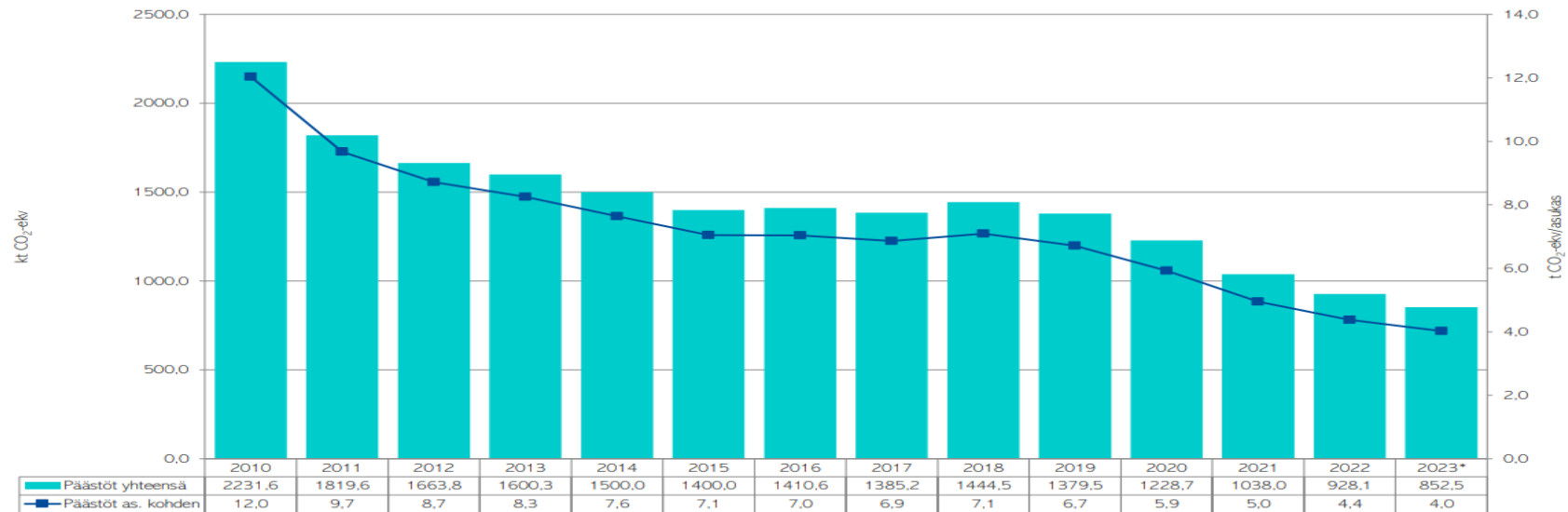
Mittarit

- Varautumissuunnitelmien toteutus ja ajantasaisuus
- Hulevesiohjelman toimenpiteiden toteutuminen. Mitataan laadullisesti
- Kaupungin ilmastotiekartta laaditaan vuoden 2023 aikana
- Metsien hoito- ja käyttösuunnitelman toimenpiteiden toteutuminen. Mitataan laadullisesti

Oulun ilmastotyön tiekartta

OULU ON HIILINEUTRAALI 2035

- Hiilineutraali Oulu on kaupungin ja ympäristötietoisten kuntalaisten sekä muiden toimijoiden kestäviä valintoja, yhteistoimintaa ja sitoutumista päätöksin ja toimenpitein.

Kuva 4. Päästöt yhteensä ja asukasta kohden Oulussa vuosina 2010–2023, kun kaikki päästösektorit ovat mukana tarkastelussa. Vuoden 2023 tieto on ennakkotieto. (CO₂-raportti, 2024).

Oulun ilmastotyön tiekartta

MAANKÄYTTÖ JA HIILINIELUT

2026 mennessä

- Rakentamisen hiilineutraaliutta edistetään kaikessa kaavoituksessa ja tontinluovutuksessa tämän lisäksi otetaan käyttöön asemakaavojen vähähiilisyden arviointityökalu (AVA).
- Lisätään kiinteistöjen viherkasvustoa uudisrakentamisessa sekä selvitetään Oulun alueen ja kaupungin omistamien metsien hiilinielut ja tehdään suunnitelma niiden seurantaan
- Suometsissä ensisijainen menetelmä on jatkuvapeitteinen metsänkasvatus. Lisäksi tehdään turvemaiden terveyslannoituksia

2030 mennessä

- Tehdään toimia, joilla hidastetaan turpeen hajoamista ja saavutetaan päästövähennyksiä ja seurataan kaupungin metsien kasvuedellytyksiä ja ennakoidaan uhkia systemaattisesti.
- Ilmastotavoitteita keuhdetun metsän määrä ylitä metsän kasvun tasoa ja että metsät voivat heikennä hiilinieluja tai pienennä olemassa olevia kasvustoja.
- Kehitetään kaavojen ilmastovaikutusten arviointia edelleen ja otetaan käyttöön kaavojen vähähiilisyden arviointi myös yleiskaavoissa ja kaavarungoissa.

2035 mennessä

- Alueen metsät toimivat vahvoina hiilinieluinä ja sitovat alueella aiheutuvat kasvihuonekaasupäästöt. Lisäksi laaditaan metsien hoito- ja käyttösuunnitelma seuraavalle 10-vuotiskaudelle.

Monimuotoinen luonto ja vesistöjen hyvä ekologinen tila

Tavoite

Oulussa luonnon monimuotoisuuden säilyttäminen tai parantaminen, riittävät viheralueet ja hyvä vesistön tila huomioidaan kaikessa maankäytön suunnittelussa.

Luonnon monimuotoisuudella tarkoitetaan luonnon, lajien ja geenien kirjoa, jotka ovat välttämättömiä kaupungille, kaupunkilaisille ja kestäväälle yritystoiminnalle.

Toimenpiteet

LUMO-selvityksen toimenpiteet toteutetaan.

Luontoa ennallistetaan EU- ja kansallisten sitoumusten mukaisesti.

Toteutetaan vesialueiden hoito- ja käyttösuunnitelmaa.

Viemäriverkostoa laajennetaan ja saneerausta jatketaan tehostetusti.

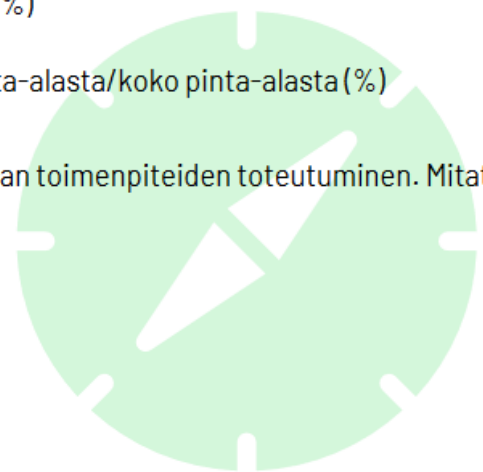
Vesistöjen hajakuormitusta vähennetään ja vesien tilaa parannetaan vesistöt huomioivalla maankäytöllä ja kunnostushankkeilla.

Maatalouden ravinnekuormitusta vähennetään kannustamalla ympäristöystävällisten menetelmien käyttöön.

Tehokkaalla jätevedenpuhdistuksella turvataan osaltaan vesistöjen veden laadun parantaminen.

Mittarit

- LUMO-selvityksen toteutus ja toimenpidekokonaisuuksien seuranta Vanhojen metsien osuus metsämaasta (%)
- Luonnonsuojelualueiden osuus maapinta-alasta/koko pinta-alasta (%)
- Vesialueiden hoito- ja käyttösuunnitelman toimenpiteiden toteutuminen. Mitataan laadullisesti.
- Viemäriverkoston vuotovesiprosentti
- Vesistöjen ekologinen tila
- Yhdyskunnan jätevesien kokonaiskuormitus, BOD ja fosfori (g/as/vrk)

LUMO-selvityksen toimenpiteitä

Toimenpide	0/1/2	
Metsänhoitotoimenpiteiden ja luonnon monimuotoisuuden yhteen sovittaminen	2	Metsien HKS
Lahopuun lisääminen	1	Metsien HKS, Päätötyö
Lähimetsien monimuotoisuuden ja laadun parantaminen	2	Metsien HKS
METSO-kartoituksen ja tietokannan tekeminen kaupungin omistamille metsäalueille. METSO-luokituksen kohteiden I ja II hyödyntäminen luonnonsuojeluna ja kompensatiotarkoituksissa	0	
Luonnon monimuotoisuutta lisäävien lehtipuiden määrän lisääminen ja huomioiminen	2	
Viherkertoimen käyttöönotto	?	Pilotti?
Herkkien vesistöjen kannalta paljon kuormitusta aiheuttavien kohteiden tunnistaminen ja priorisointi	1	Vesialueiden HKS aloitettu
Virtavesien kunnostaminen ja tarpeettomien nousuesteiden poisto	1	Kaupungin selitys Merikoskiselvitys
Kosteikkojen ja muiden pienvesiympäristöjen merkityksen säilyttäminen	1	Vesialueiden HKS, Saarelanpudas kunnostus

LUMO-selvityksen toimenpiteitä

Toimenpide	0/1/2	
Suojelualueiden lisääminen ja kompensatiot	1	STUPPISUO + kompensatiopilotti?
Hoito- ja käyttösuunnitelmien laatiminen suojelualueille	1	Suojelualuekansion YSA päivitys KUNTAHELMI -hankkeet Oulunsalon merenrantaniityt käynnissä,
Suojelualueiden rauhoitusmääräyksien tiukentaminen	0	
Luonnon monimuotoisuustutkimuksen edistäminen	1	TUPAS hanke sopimus SYKE,LUKE, Ilmatieteenlaitos ja OY
Luonnon monimuotoisuutta säilyttävien ja lisäävien ratkaisujen tukeminen Luonnon monimuotoisuussuunnitteluprosessin ajan	0	
Soiden ennallistaminen	2	Lavasuo
Turvetuotannosta poistuvien alueiden hyödyntäminen	1	TUPAS hanke, Turvesuo, Miehonsuo, Haarasuo ja Ahvensuo
Keskeisten alueiden tuontotyyppien	2	Oulujokisuiston Lietetatar kartoitus Luontoarvot YK, AK, VISU
Uhanalaisten rantalinnuston elinmahdollisuuksien turvaaminen	1	Rantakentät (työryhmä)
Toimenpideohjelman laatiminen ja vieraslajien poisto	1	Minkkien pyynti, Kurtturuusun poisto

Esimerkkejä kaupungin toimenpiteistä

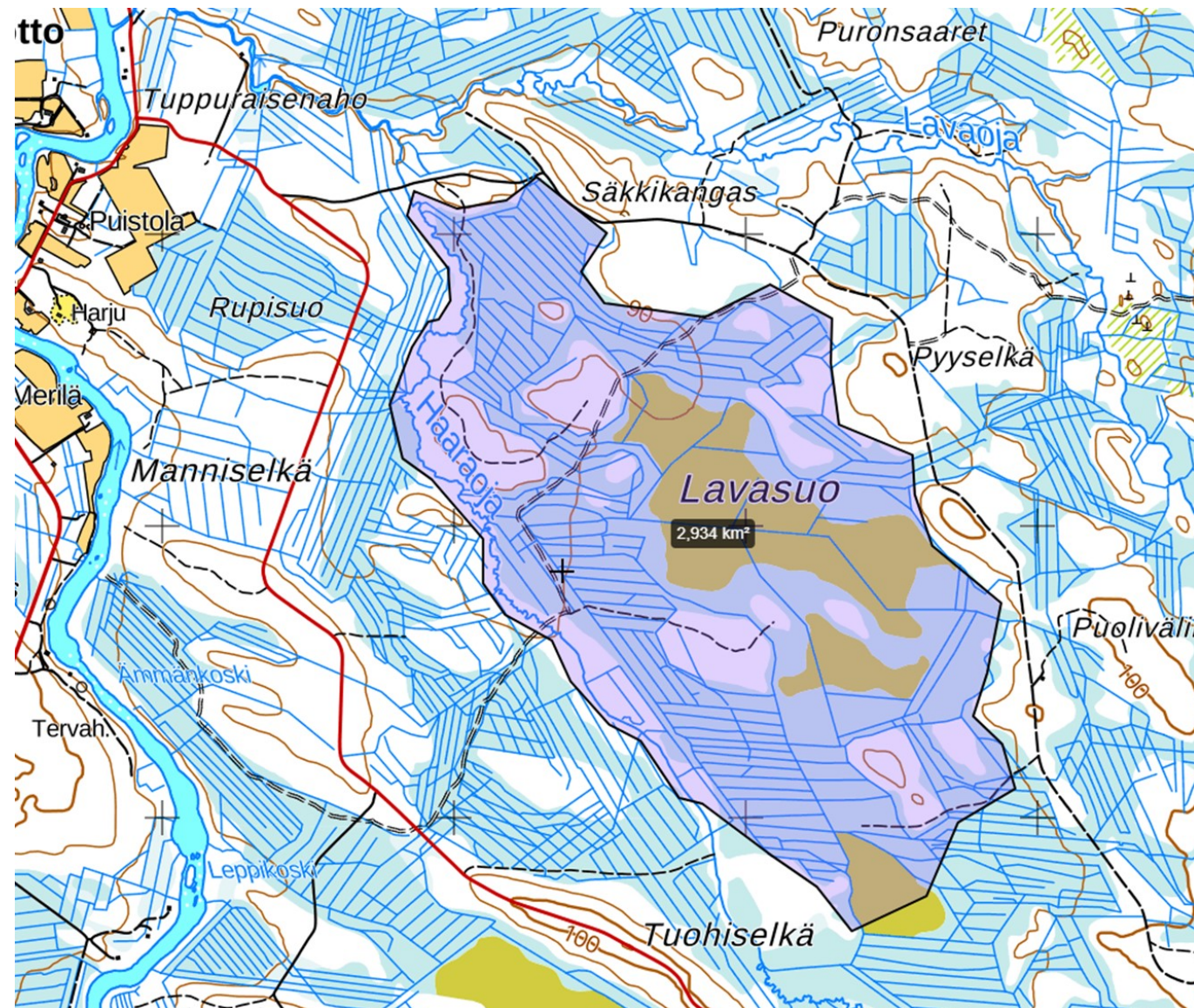
Niittyjä

Vieraslajien poistoa

Lavasuo ennallistaminen

Kiitos!

